

GUIA DOCENT
ANTROPOLOGIA

Coordinació: BLÀVIA GALINDO, CAROLINA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	ANTROPOLOGIA		
Codi	101703		
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA		
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter
	Grau en Treball Social	1	TRONCAL/BÀSICA
Modalitat	Presencial		
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6		
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8	4.2
	Nombre de grups	2	1
Coordinació	BLÀVIA GALINDO, CAROLINA		
Departament/s	PSICOLOGIA, SOCIOLOGIA I TREBALL SOCIAL		
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 18 Hores on-line 42 Hores no presencials:90 (treball individual de l'alumne)		
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.		
Idioma/es d'impartició	Català		

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BLÀVIA GALINDO, CAROLINA	carolina.blavia@udl.cat	7,8	

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura és una assignatura per ajudar a l'alumne a entendre la realitat social que l'envolta i tots els aspectes culturals que hi ha en relació.

Saber contextualitzar allò que succeeix al nostre voltant, reflexionar, investigar i per tant, cercar formes d'acció coherents amb el coneixement científic (de les ciències socials) és imprescindible per a un treballador o treballadora social.

Recordeu que demana l'assistència a l'aula. Perquè pugui ser un aprenentatge participatiu i viu, esperem de vosaltres la vostra implicació:

- Realització de lectures.
- Participació en les dinàmiques, debats i activitats que es facin a l'aula.
- Recerques quan sigui necessari, etc.

L'Antropologia és una assignatura molt viva en el sentit que, en tot moment, podem posar-nos en situació "d'antropòlegs/ogues" i observar el nostre entorn i tot allò que hi succeeix.

Amb tot, a primer curs es comencen a introduir aquells elements teòrics i pràctics que us han de servir al llarg d'aquests estudis i d'altres que realitzareu en un futur.

Per això creiem que és bàsic no renunciar a:

- Conèixer les principals teories socials.
- Conèixer els principals autors de l'antropologia.

A través d'ells aprendrem no només una altra manera –o diverses maneres- de mirar el món, sinó que també molts conceptes que us apareixeran a través dels quatre anys en moltes de les lectures i que, si els coneixeu, si us són familiars, us simplificaran molt la seva comprensió.

El tema central és l'antropologia social i cultural, però hi ha tot un seguit d'aprenentatges transversals que són imprescindibles per desenvolupar el treball social.

Capacitat crítica.

Capacitat d'escolta i reflexió d'idees alienes.

Capacitat d'atenció i concentració.

Actitud oberta davant nous coneixements i davant la realitat social.

Aproximació a les tècniques qualitatives pròpies d'un treballador social com l'observació o el genograma.

Apropament a conceptes amb relació a la diversitat cultural tan present en la nostra societat.

En l'assignatura també treballarem altres aspectes transversals, de tipus instrumental com la capacitat de comprensió lectora o l'expressió escrita que són imprescindibles per a una futura treballadora/treballador social.

Per tant, pensem que és una assignatura important i que demana de l'atenció de l'alumne, però més enllà d'això, és una assignatura amb la qual es pot gaudir al mateix temps que s'aprèn.

Així doncs, el que us volem dir és que les classes les crearem entre tots i totes perquè siguin molt més productives i que puguem aprendre amb esforç, això sí que és inevitable, necessari i positiu, però sense avorrir-nos. O almenys, farem els possibles!

Benvinguts a l'assignatura d'Antropologia Social i Cultural!

ATENCIÓ: SOBRE NO PRESENTAT

Es va acordar en les comissió de graus i màsters de la Facultat que a partir d'aquest curs 2021/22, s'aplicarà la qualificació de "no presentat" en totes les assignatures dels diferents graus i màsters de la FEPTS sempre que l'alumne hagi realitzat un percentatge de menys del 30% de les activitats d'avaluació de l'assignatura. En el cas que hagi realitzat un 30% o més de les activitats d'avaluació, es posarà en l'acta la qualificació que li correspongui d'acord amb les evidències lliurades.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer els conceptes i teories bàsiques de l'Antropologia
- Saber aplicar les teories al coneixement dels objectius i problemes socials que aborda el Treball Social.
- Reunir i interpretar, des d'una perspectiva antropològica, dades rellevants sobre la realitat social i els processos socials en els quals intervé el treballador social.
- Comprendre la dimensió social i cultural dels processos subjectius i de formació d'identitats personals i socials.
- Abordar amb eficàcia la lectura i el comentari crític de textos relacionats amb l'antropologia i les ciències socials.
- Aplicar els continguts de l'antropologia a l'explicació de les situacions d'individus, grups i comunitats en el món global actual.
- Saber analitzar les situacions de conflicte social o cultural, competència i marginació.

Competències

Competències:

CG1: Desenvolupar capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.

CG6: Adquirir coneixement d'altres cultures i costums.

CT4: Afavorir el respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

CE2: Conèixer els referents de les ciències humanes i socials que aporten al treball social elements de comprensió de la realitat social.

CE6: Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat.

CE13: Familiaritzar-se amb els nous fenòmens i escenaris en els quals es pugui realitzar algun tipus d'intervenció social.

Continguts fonamentals de l'assignatura

MÒDUL I . Introducció a l'antropologia.

Conceptes bàsics en l'antropologia. (èmic i ètic, etnografia, etnocentrisme, etc.).

L'aparició de l'antropologia: descobriment de l'altre.

Antropologia i biologia.

Natura versus cultura. Conceptes construïts culturalment.

MÒDUL II. L'antropologia com a disciplina.

Antropologia i ciència. Mètodes de l'antropologia.

La interiorització de la cultura.

Principals corrents teòriques i autors destacats de l'antropologia social i cultural.

MÒDUL III Allò que estudia l'antropologia social i cultural

Diferència, desigualtat i exclusió.

Parentiu i organització social.

Antropologia simbòlica: Aspectes simbòlics en la vida quotidiana: donar i rebre

Eixos metodològics de l'assignatura

Les **150 hores** de la matèria que ha de dur a terme l'alumne s'organitzaran amb les següents activitats d'aprenentatge.

1h. (Grup Mitjà) Debats a l'aula.

3 h. Grup gran. Teoria i dinàmiques d'assoliment.

4h treball personal

METODOLOGIA PARTICIPATIVA.

Combinarem diverses tècniques de treball:

- Aules inverses.
- Dinàmiques.
- Tertúlies sobre temes treballats a l'aula.
- Classe magistral (que s'intentarà que no siguin massa extenses)

Per una millor guia, deixem anotat el nombre d'hores quan les classes són 100% presencials. Fixeu-vos, que tot i fer les 5h (4 en realitat) a l'aula, se'n demanen 90 més durant el semestre.

- **Activitats presencials: 60 hores**
 - 42 hores en gran grup. En elles es combinaran les sessions magistrals però també classes inverses -Flipped classroom-. Es proposaran tasques i dinàmiques grupals. Fomentant amb la mesura del que el grup permet la participació activa dels alumnes, sobretot amb els temes més actuals i del seu interès. Visualització de vídeos en anglès, castellà i català.
 - 18 hores en petit grup. En aquestes es duran a terme les següents activitats d'aprenentatge dirigides pel professor:
 - 16 hores. Preparació de documentació per a fer debats dirigits sobre temes d'actualitat, relacionats amb: identitat, immigració, marginació, gènere, edat, i consum de drogues
 - 2 hores: tutoria pels grups que han de preparar els debats
- **Activitats no presencials: 90 hores**
 - 37 hores: lectura dels textos presentats i treballats a les sessions dels grups mitjans, amb una recensió final de 6500 paraules (unes 700 per cada resum més conclusió global).
 - 40 hores: estudi i documentació sobre el temari.
 - 10 hores: recerca informació complementària.
 - 3 hores: proves avaluació.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A
MÒD. 1 8 hores	PRESENCIAL	Exposició teòrica dels continguts de la matèria Activitats de recerca i treball a l'aula. Aules inverses. Dinàmiques.	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats de l'alumne, reforçar els continguts Estimular el treball en grup i el debat

<p>MÓD. 2 20 hores</p>	<p>PRESENCIAL</p>	<p>Exposició teòrica dels continguts de la matèria Activitats de recerca i treball a l'aula. Aules inverses. Dinàmiques.</p>	<p>Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació</p>	<p>Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup i el debat</p>
<p>MÓD. 3 14 hores</p>	<p>PRESENCIAL</p>	<p>Exposició teòrica dels continguts de la matèria Activitats de recerca i treball a l'aula. Aules inverses. Dinàmiques.</p>	<p>Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació</p>	<p>Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup i el debat</p>
<p>Grup petit 18 hores</p>	<p>PRESENCIAL</p>	<p>Debate els continguts de la matèria Presentació de les temàtiques a debatre per part dels grups.</p>	<p>Afavorir l'actitud reflexiva y crítica. Fomentar la participació</p>	<p>Guiar als alumnes en la preparació dels debats. Facilitar les lectures de cada setmana per al debat Motivar als alumnes Fomentar la participació i el debat</p>

Sistema d'avaluació

Aquesta assignatura es realitzarà amb avaluació continuada. El sumatori de totes les notes ponderades pel seu valor serà la nota final que tindrà l'alumne.

Si l'alumne no es presenta a alguna de les proves o bé no lliura algun dels treballs, podrà optar igualment a l'aprovat amb la resta d'evidències presentades però cal tenir en compte que, cada treball no presentat o examen no realitzat, la nota que constarà per a fer la mitjana és un 0. Per superar l'examen final s'ha de treure com a mínim un 3.

BLOC 1 LECTURES GRUP MITJÀ

PROVA/AVALUACIÓ CONTINUA-LECTURES.

Es realitzarà dues proves escrites sobre les lectures realitzades en el grup mitjà. En aquestes dues proves, que tenen un valor del 25% cadascuna, no podreu portar cap material. De fet, seran preguntes sobre les lectures que ja s'hauran treballat setmanalment.

1era prova (5 o 6 primeres lectures): Setmana del 04 d'abril. (pot modificar-se d'acord amb l'evolució del grup)

2ona prova (5 o 6 lectures) Setmana del 23 de maig. (pot modificar-se d'acord amb l'evolució del grup)

BLOC 2 ACTIVITATS D'APRENENTATGE I PARTICIPACIÓ ACTIVA

DEBAT 15% Grup Mitjà

Es realitzarà un debat cada setmana.

Crearem grups i cada setmana, un d'ells serà el responsable de preparar el pròxim debat. Cada grup tindrà un dia de presentació i moderació del debat assignat. Només es podrà canviar de dia per causes justificades. Si no s'assisteix aquell dia, la nota amb que es farà mitjana serà de 0.

S'avaluarà:

- La capacitat de treball en grup; la distribució de les tasques i haver resolt conflictes o dificultats si s'escau.
- La tasca realitzada; la recerca documental, els resums i materials exposats.
- La capacitat expositiva de les lectures i material.
 - Exposició material
 - No superar el temps previst de presentació.
 - Què participin tots/es els membres.
- El procés de moderació del debat.
- La qualitat de conclusions lliurades: Conceptes, redacció, etc.
- La presentació de la tasca; faltes d'ortografia, expressió, power o material treballat/correcte.

A l'hora de puntuar se us donaran punts que us haureu de repartir. Mai podreu però, posar per sota o per sobre d'1,5 punts.

ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ ACTIVA A L'AULA 10%

- Els diversos Mòduls comportaran tasques a realitzar individualment i/o en grup. Algunes es lliuraran en finalitzar la classe. Comptabilitzaran com a participació.
- La participació en els grups mitjans participant en els debats; fent preguntes, aportacions, debatent, etc.
- Haver-les desenvolupat i participat activament asseguren un 10% de la nota.

Al grup mitjà es registrarà l'assistència, no serà així al grup gran però atenció, assistir i participar cada dia al grup mitjà és un 5. Cal entendre que la teoria i les pràctiques que es fan al grup gran són molt importants, el grup mitjà de fet, dona suport al gran, no al revés. Per tant, qui vulgui una nota alta cal que assisteixi i participi tant al grup gran com al grup mitjà.

BLOC 3. INTEGRACIÓ DE CONTINGUTS DE L'ASSIGNATURA

EXAMEN FINAL 25%

Avaluació escrita (tipus examen) dels temes desenvolupats a l'aula i les activitats acomplertes.

Examen presencial: Podreu portar el material en forma d'apunts. Podran portar els materials que hagi treballat i elaborat durant les activitats presencials i no presencials en forma de fitxes i/o apunts.

No us podreu passar material entre vosaltres, ni consultar internet o mòbil. Tampoc parlar entre vosaltres.

Cal treure un mínim d'un 3. (si no es treu un 3 es podrà recuperar amb la nota màxima d'un 5)

Data: D'acord al que estableixi el calendari oficial

Els diversos Mòduls comportaran tasques a fer individualment i/o en grup. Algunes d'elles es lliuraran en finalitzar la classe. Comptabilitzaran com a participació.

La participació en els grups mitjans participant en els debats; fent preguntes, aportacions, debatent, etc.

El fet d'haver-les desenvolupat i participat activament asseguren un 10% de la nota.

ALTRES CONSIDERACIONS IMPORTANTS

CONDICIONS PER FER MITJA I APROVAR:

- PER APROVAR, CAL OBTENIR UN MÍNIM D'UN 5 UN COP VALORADES I PONDERADES TOTES LES PROVES.
- LA PROVA NO PRESENTADA PONDERA AMB 0
- EN CAS DE DETECTAR PLAGI I/O CÒPIA ENTRE ALUMNES ES SUSPENDRÀ LA PROVA/LLIURAMENT AMB UN 0

FORMA DELS EXERCICIS I ACTIVITATS:

- A TRAVÉS DE L'EINA "ACTIVITATS" DEL CAMPUS. **NO S'ENVIA PER CORREU ELECTRÒNIC. ES PENJA A ACTIVITATS.** HI HAURÀ UN ESPAI ESPECÍFIC PER FER-HO.
- DE VEGADES FAREM SERVIR EL FÒRUM.

QUI PER TEMES LABORALS O ALTRES, NO POT VENIR A LES CLASSES POT DEMANAR L'AVALUACIÓ ALTERNATIVA DE L'ASSIGNATURA.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA.

L'ALUMNAT QUE FA L'ALTERNATIVA S'HA DE PRESENTAR A LES PROVES AVALUATIVES (EN LES DATES QUE S'INDIQUEN I QUE QUEDARAN DEFINITIVES A PRINCIPIS DE CURS).

REALITZACIÓ D'UN COMENTARI CRÍTIC DE L'ASSIGNATURA (FINALS DE MAIG) 25 % (Amb apunts de classe i un llibre que indicarà la professora)

EXAMEN DE LECTURES 1 25 %

EXAMEN DE LECTURES 2 25%

EXAMEN FINAL 25% (mínim de 3 per fer mitjana amb possibilitat de recuperació amb màxim de 5)

Les condicions són les mateixes que per la resta de l'alumnat;

COM LA RESTA D'ALUMNES, L'EVIDÈNCIA NO PRESENTADA SUPOSA UN 0 COM A VALOR PER PONDERAR.

COM LA RESTA D'ALUMNES EL PLAGI SUPOSARÀ SUSPENDRE L'ACTIVITAT/EXAMEN O LLIURAMENT AMB 0.

TAMBÉ HO HAURÀ DE PENJAR A ACTIVITATS PERQUÈ SIGUI AVALUAT.

COM LA RESTA D'ALUMNES, CALDRÀ UN MÍNIM DE 5 UN COP VALORATS TOTS ELS LLIURAMENTS PER SUPERAR L'ASSIGNATURA.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia obligatòria

- Seran les lectures (artícles) facilitats pel professorat per a realitzar els debats i treballs individuals.
- Les lectures que correspondran a les tasques de preparació i assoliment en les classes teòriques en línia també seran facilitades per la professora.

Bibliografia complementària

Manuais i textos introductoris

- Aguirre, A. (ed.). (1997). *Cultura e identidad cultural. Introducción a la antropología*. Barcelona: Bardenas.
- Guber, R. (1991). 3a. ed (2009) *El salvaje metropolitano*. Ed Paidós. Buenos Aires.
- Guber, Rosana, 2016 (4a edició) *La etnografía, método, campo y reflexividad*. Siglo XXI editorial.
- Augè, M.; Clleyn, J.P. [2004] (2012). *Qué es la antropología*. Barcelona: Paidós.
- Bestard, J.; Contreras, J. (1987) *Bárbaros, paganos, salvajes y primitivos: una introducción a la antropología*. Barcelona: Barcanova.
- Bohannan, P. [1992] (1996). *Para raros, nosotros: Introducción a la antropología cultural*. Madrid: Akal.
- Harris, M. [1971] (2004). *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza.
- Fernández Moreno, N. (2012). *Antropología y comparación cultural: Métodos y teorías*. Editorial UNED.
- Kottak, C.P. (2007). *Introducción a la antropología cultural*. Madrid: McGraw-Hill.
- Lisón Tolosana, C.; ed. (2007). *Introducción a la antropología social y cultural: Teoría, método y práctica*. Madrid: Akal.
- Llobera, J.R. (1999) *Manual d'antropologia social*. Barcelona: Pòrtic.
- M.Velasco. Honorio (compilador) (2010) 3era edición. *lecturas de antropologia social y cultural*. Editorial UNED.
- Rossi, I i O'Higgins, E. (1981) *Teorías de la cultura y métodos antropológicos*. Ed. Anagrama.

Introducció

- Frazer, J.G. [1890] (1986) *La rama dorada*. México: FCE.
- Malinowski, B. [1926] (1969) *Crimen y costumbre en la sociedad salvaje*. Madrid: Ariel.
- Scheurman, E. (1981) *Los papalagi*. Barcelona: Integral.

L'antropologia com a disciplina acadèmica

- Aguirre, A.; ed. (1995). *Etnografía. Metodología cualitativa en la investigación sociocultural*. Barcelona: Marcombo-Boixareu.
- Barley, N. [1983] (1997) *El antropólogo inocente*. Barcelona, Anagrama
- Geertz, C. [1988] (1989) *El antropólogo como autor*. Barcelona: Paidós.
- Higuera Bonfil, A.; ed. (2006) *Trabajo de campo: la antropología en acción*. México: Plaza y Valdés

Cultura i societat

- Buñil, E. (2010) *L'evolució del Cervell*. Barcelona: Evolucionaria.
- Girard, R. [1978] (1984) *Literatura, mímesis y antropología*. Barcelona: Gedisa
- Ayala, F.J.; Cela, C. J. (2006). *La piedra que se volvió palabra: Las claves evolutivas de la humanidad*. Madrid, Alianza Editorial.

La transmissió de la cultura

- Berger, P.; Luckmann, T. [1966] (1979) *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Boudieu, P. [1980] (1991) *El sentido práctico*. Madrid: Taurus.
- Foucault, M. [1975] (2009) *Vigilar y castigar*. Madrid: Siglo XXI.
- Leach, E. [1976] (1989) *Cultura y comunicación: La lógica de la conexión de los símbolos*. Madrid: Siglo XXI.

Autors i corrents teòriques de l'antropologia

- Malinowski, B. (1986) "Introducción: Objeto, método y finalidad de esta investigación", a *Los argonautas del Pacífico Occidental*. Barcelona: Planeta Agostini. Pàgines: 19 a 42.
- Harris, M. (2004) "La madre vaca". A *Vacas, cerdos, guerras y brujas: los enigmas de la cultura* (pp. 9-22). Madrid: Alianza. Disponible a: <https://circulodeestudiosantropologicos.files.wordpress.com/2012/08/harris-m-vacas-cerdos-guerras-y-brujas.pdf>
- Freud, S (1930) El malestar de la cultura. Cap. III. Múltiples edicions. On line consultable a: <http://www.foiceemartelo.com.br/posfsa/Autores/Freud.%20Sigmund/Freud.%20Sigmund%20-%20Malestar%20en%20la%20cultura.%20El.pdf>
- Mead, M. 1984 (1935). "Implicació dels resultats assolits". Dins *Sexe i temperament en tres societats primitives*. Barcelona: Ed. 62, pp. 309-347.
- Lévi-Strauss, C. 1968 (1958) "El hechicero y su magia". Dins *Antropología estructural I*. Buenos Aires: Eudeba.
- Boas, F. 1992 (1922) "Raza y lenguaje". Dins *La mentalidad del hombre primitivo*. Buenos Aires: Almagesto.
- Geertz, C. 1988 (1973) "Juego profundo: notas sobre la riña de gallos en Bali". Dins *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa, capítol 15.

Diferència, desigualtat i exclusió social

- García Canclini, N. (2004) *Diferentes, desiguales y desconectados*. Barcelona: Gedisa
- Nash, M; Torres G. (eds) (2009) *Los límites de la diferencia. Alteridad cultural, género y prácticas sociales*. Barcelona: Icaria.
- Juliano, D. (1993) *Educación intercultural: Escuela y minorías étnicas*. Madrid: Eudema.
- Palerm, A. [1980] (2008) *Antropología y marxismo*. México: UAM

Parentiu

- Bourdieu, P. [1998] (2000) *La dominación masculina*. Barcelona: Anagrama.
- Juliano, D. (2004) *Excluidas y marginales*. Madrid: Cátedra.
- Narotzky, S. (1995) *Mujer, mujeres, género*. Madrid: CSIC.
- Parkin, R.; Stone, L. (2007) *Antropología del parentesco y de la familia*. Editorial Universitaria Ramón Areces.

Sistemes de creences

- Izard, M; Smith, P.; eds [1979] (1989) *La función simbólica*. Madrid: Júcar.

- Duvignaud, J. [1977] (1979) *El sacrificio inútil*. México: FCE.
- Mauss, M.; Hubert, H. [1899] (1995) *Assaig sobre la naturalesa i la funció del sacrifici*. Barcelona: Icaria.
- Morris, B. [1987] (2009) *Religión y antropología*. Madrid: Akal.

Economía i política

- Bourdieu, P. [2000] (2003) *Las estructuras sociales de la economía*. Barcelona: Anagrama.
- Contreras, J.; Gracias, M. (2005) *Alimentación y cultura: perspectivas antropológicas*. Barcelona: Ariel.
- Paz Moreno, F. (2013). *Entre las gracias y el molino satánico: Lecturas de Antropología Económica*. Madrid: UNED.
- Sahlins, M.D. [1974] (1987) *La economía en la edad de piedra*. Madrid: Akal.
- González Alcántud, J.A. (1997) *El clientelismo político. Perspectiva socioantropológica*. Barcelona: Antrhopos.

- Hannerz, U. [1980] (1986) *Exploración de la ciudad*. México: FCE.
- Llobera, J.R.; ed. (1985) *Antropología política*. Barcelona: Anagrama.
- Ploeg, J.D. van der [2008] (2010) *Nuevos campesinos*. Barcelona: Icaria.